

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

GRUP HERMES

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell de lectors: Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Anna Maria Ribas (Gerència Comercial), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

Keep calm

Pere Bosch Cuenca

La punxa d'en Jap

Joan Antoni Poch

El rei no té qui l'escolti

El missatge nadalenc de Felip VI ha suscitat un interès ben escàs. Al nostre país, 689.000 persones van tenir engegat

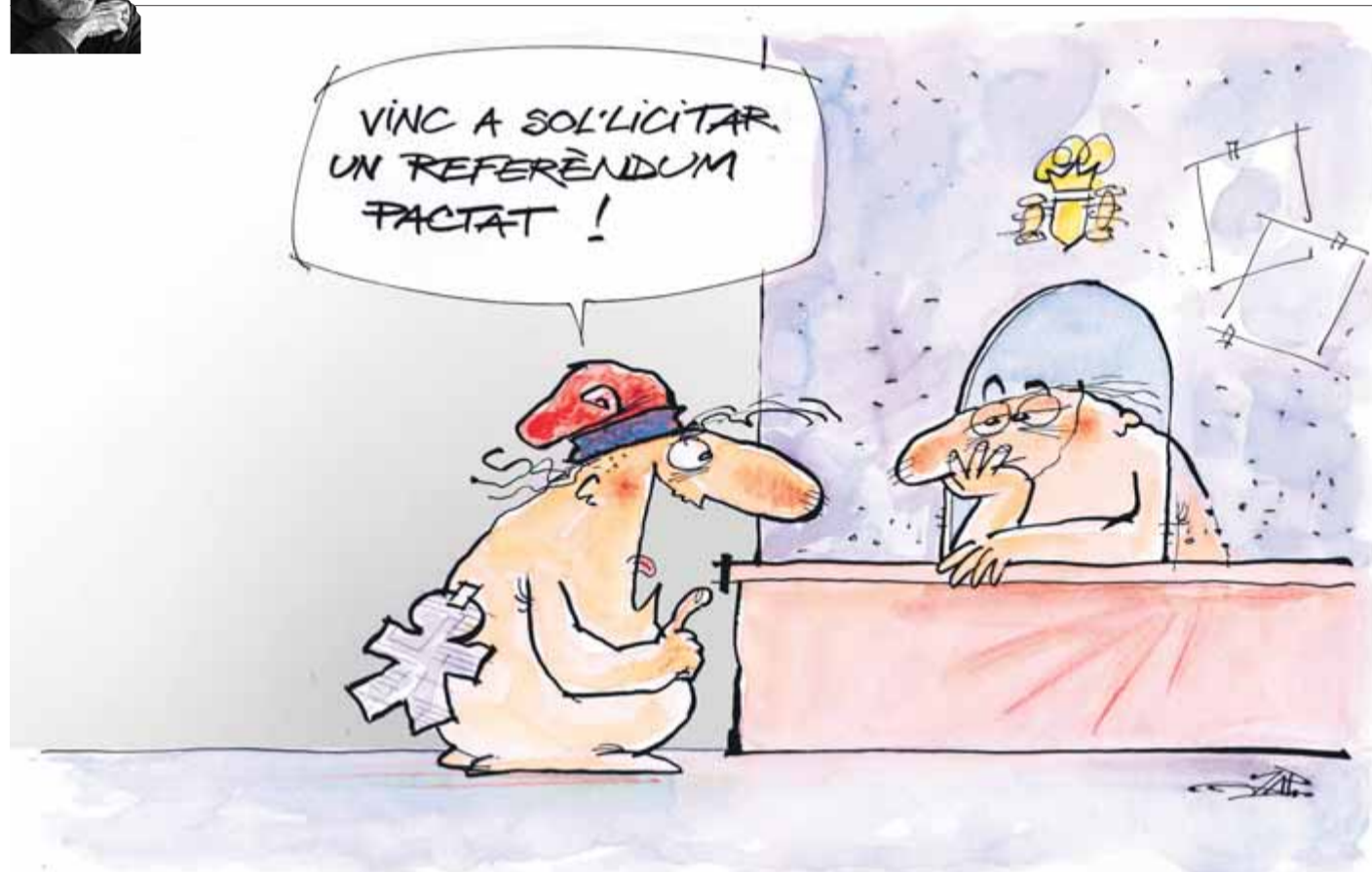
el televisor mentre el rei parlava i només 16.000 van fer-ho a través del 3/24. Però una cosa és mesurar la gent que té encès l'aparell de televisió com si es tractés del fil musical i una altra, ben diferent, dedicar-se a comptar els que serien capaços de resumir el missatge reial. Hem de suposar, doncs, que foren molt pocs els ciutadans que van escoltar algun fragment, i encara menys els que van empassar-se el discurs sencer.

Com es poden imaginar, el principal motiu d'aquest desinterès no cal trobar-lo en la manca de cobertura televisiva, per bé que algun analista s'hagi tret de la màniga aquesta explicació i hagi recordat que aquest Nadal "només" l'han retransmès 25 cadenes, davant les 33 que va fer-ho l'any passat. De fet, resulta extraordinàriament complicat esquivar el missatge reial a

Felip VI és el portaveu d'un govern que apel·la a l'ús i abús de la justícia, però que es mostra incapaç de donar la veu a la ciutadania

través del zàping, i no sembla raonable pensar que els televidents s'hagin estat d'escoltar-lo perquè no els apareixia Felip VI a cap cadena. A menys, òbviament, que estiguessin sintonitzant la televisió des de Corea del Nord.

En tot cas, la premsa de la Meseta s'ha afanyat a trobar alguna explicació d'aquest "desinterès nacional". El diari *La Razón* afirmava que era degut "a la fi de la incertesa política i econòmica", com si tothom estigués pendent de l'anàlisi reial. Molt probablement, la principal explicació cal trobar-la en la monotonia i l'escàs interès d'un missatge que els espanyols escolten des del 1937, quan va instituir-lo el dictador. El missatge no només resulta tan previsible com el viatge dels Reis Mags, sinó que posa en evidència que, lluny del teòric paper d'àrbitre, el monarca acaba exercint de portaveu d'un govern que apel·la constantment a l'ús de la llei i es mostra incapaç de dialogar des de la maduresa democràtica. És segurament per això que el rei no té qui l'escolti.

Vuits i nous

Manuel Cuyàs

Traducció

El dia de Nadal vaig voler observar els reunits a taula amb el poema *Nadal* de Joan Salvat-Papasseit imprès en paper, i per la composició argentina i brasilera d'alguns comensals el vaig presentar traduït al castellà i al portuguès. La versió portuguesa l'havia confiada al meu cosí fotògraf Josep Ruaix -J.R. Duran-, que viu al Brasil. De la castellana, me'n vaig encarregar jo perquè no hi veia a cop d'ull cap dificultat.

"Sento el fred de la nit i la simbomba fosca." Primer vers i primer escull: en català "sento" té el doble significat de "notar" i "entrar per l'orella", mentre que les altres dues llengües es reserven només el primer sentit. "*Siento el frío de la noche y oigo la zambomba oscura*", "*Percebo o frio da noite e ouço a cuica escurecida*." El cosí m'alerta: "*cuica*" és una mena de simbomba, però amb el tambor metàl·lic i restringida al carnaval. Sempre que parles amb brasilers surt el carnaval. Bé, ja ho aclariré als assistents. El pitjor és que el sentit polisèmic de "sento", que té tanta intenció en l'original, s'ha perdut en una traducció i l'altra. "Sento el

“Vaig presentar el ‘Nadal’ de Salvat-Papasseit en castellà i portuguès

carro dels apis que l'empedrat recolza i els altres qui l'avencen tots d'adreça al mercat." El cosí: "Al Brasil l'api no és ingredient de brou ni amanides sinó un aliment de conills." També ho hauré de puntualitzar. I "empedrat" és "*paralelepípedos*", una paraula que ell entén que entrebanca molt la lectura i el recitat... Recordo que al batxillerat passava un llibre d'història de la literatura espanyola que incloïa el *Nadal* de Salvat. "El carro dels apis" era traduït al castellà per "*el carro del toro Apis*". I això que el llibre era de Guillem Díaz-Plaja, que havia conegut el poeta i havia de saber que el seu univers mitolò-

gic no anava per aquí. "Els de casa, a la cuina, amb el gas tot encès, han enllestit el gall." Descobreixo que José Agustín Goytisolo havia traduït el poema, i hi recorro. Per a ell, "enllestit" vol dir que l'han matat i desplomtat, no que l'han deixat condimentat o cuinat, com jo em pensava i el cosí també tradueix. Deu tenir Goytisolo raó perquè immediatament Salvat diu: "i ells recullen les plomes i ja enyoren demà". També m'havia pensat que el gas era el dels fogons. Goytisolo hi veu el de la llum. És clar: a can Salvat-Papasseit devien valer-se d'una cuina econòmica alimentada amb llenya. Tantes vegades com he llegit *Nadal* i tantes coses que se m'han escapat. Ara afigurin-se poemes o textos més complicats. "*Eles recollem as penas e ja sentem saudades d'amanhá*". "Plomes" són en portuguès "*penas*". Diria que al Salvat aquell dia taciturn l'hauria satisfet. "*Saudades d'amanhá*", també.

El dia de Nadal vaig admirar els traductors professionals, l'ofici dels quals Salvat-Papasseit no va incloure entre els que "són bons perquè són de bon viure". Au, tradueix això.